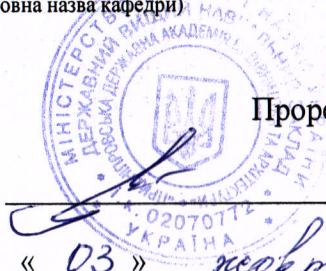

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»**

КАФЕДРА Економічної теорії і права
(повна назва кафедри)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи
Р. Б. Папірник

« 03 » жовтня 2022 року

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Політекономія»**

спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(шифр і назва спеціальності)
освітньо-професійна програма «Фінанси і кредит»
(назва освітньої програми)
освітній ступінь бакалавр
(назва освітнього ступеня)
форма навчання денна
(денна, заочна, вечірня)
розробник Хоменко Василь Миколайович
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політична економія є теоретичною основою усіх економічних наук, оскільки розкриває основоположні базові поняття, економічні закони, категорії, принципи господарювання, які реалізуються в усіх галузях і сферах людської діяльності та обумовлюють формування і розвиток різних економічних систем.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр	
			I	
Всього годин за навчальним планом з них:	150	5	150	
Аудиторні заняття, у т.ч:	74		74	
лекцій	52		52	
лабораторні роботи				
практичні заняття	22		22	
Самостійна робота, у т.ч:	76		76	
підготовка до аудиторних занять	31		31	
підготовка до контрольних заходів	10		10	
виконання курсового проекту або роботи				
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	5		5	
підготовка до екзамену	30		30	
Форма підсумкового контролю				екзамен

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни формування системи знань про економічні відносини, як суспільну форму виробництва та шляхи забезпечення суспільних потреб у різних суспільно-економічних формаціях.

Завдання дисципліни вивчення загальних засад економічного життя суспільства; розкриття закономірностей розвитку економічної системи та діалектики взаємозв'язку її структурних елементів; з'ясування механізму дії економічних законів і механізму використання їх людьми у процесі господарської діяльності; визначення принципів рис основних соціально-економічних систем та напрямів їх еволюції.

Пререквізити дисципліни «Економічний розвиток», «Основи фінансової діяльності».

Постреквізити дисципліни «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Національна економіка», «Сучасні економічні системи», «Гроші та кредит», «Фінанси», «Економічний розвиток», «Історія економіки та економічної думки», «Податкова система», «Бюджетна система», «Фінансовий ринок», «Банківська система», «Державні фінанси».

Компетентності: **ЗК1.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. **ЗК2.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. **ЗК3.** Здатність планувати та управляти часом. **ЗК4.** Здатність спілкуватися іноземною мовою. **ЗК5.** Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій. **ЗК12.** Здатність працювати автономно. **ЗК14.** Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Заплановані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- сутність економічної системи та закономірності її еволюції;
- сутність економічних законів та механізму їх дії;
- структуру та механізми взаємодії ринкового та державного регулювання економіки;
- проблеми та шляхи євро- та світо господарської інтеграції економіки України;
- проблеми трансформації вітчизняної економіки.

вміти:

РН2. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

РН4. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

РН5. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, банківської системи та страхування).

РН10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники що характеризують стан фінансових систем.

РН12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і не фахівців у фінансовій сфері діяльності.

Методи навчання пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, метод проблемного викладання, частково-пошуковий (евристичний), дослідницький.

Форми навчання індивідуальні, групові, фронтальні.

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб.	с.р
Змістовий модуль 1.					
Політична економія як наука. Форми і системи суспільного виробництва. Економічна система класичного капіталізму.					
Історія виникнення і розвитку економічної науки	4	2			2
Виробництво - основа життя і розвитку суспільства.	6	4			2
Відносини власності.	4	2			2
Предмет і метод політичної економії.	6	2	2		2
Товарна форма організації суспільного виробництва.	5	2			3
Гроші і грошовий обіг.	4	2			2
Ринок як форма організації і регулювання товарного виробництва.	9	4	2		3
Економічна система суспільства.	6	2	2		2
Капітал.	7	4			3
Промисловий капітал і прибуток.	8	4	2		2
Капітал сфери обігу.	6	4			2
Разом за змістовим модулем 1	65	32	8		25
Змістовий модуль 2. Економічна система класичного капіталізму. Еволюція сучасних економічних систем. Закономірності розвитку світового господарства.					
Аграрні відносини і земельна рента.	7	2	2		3
Заробітна плата.	6	2	2		2
Капіталістичне відтворення та його соціально-економічні наслідки.	9	4	2		3
Економічна система капіталізму на вищій стадії його розвитку.	8	2	2		4
Теорія і практика економічної системи соціалізму.	4	2			2
Змішана економічна система.	6	2	2		2
Перехідна економіка.	5	2			3
Світове господарство і основні тенденції його розвитку.	6	2	2		2
Міжнародні економічні відносини.	4	2	2		
Разом за змістовим модулем 2	55	20	14		21
Підготовка до екзамену	30				30
Всього годин	150	52	22		76

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	Історія економічної науки.	2
2,3	Виробництво – основа життя і розвитку людського суспільства.	4
4	Відносини власності.	2

5	Предмет і метод політичної економії.	2
6	Товарна форма організації суспільного виробництва.	2
7	Гроші і грошовий обіг.	2
8,9	Ринок як форма організації і регулювання товарного виробництва.	4
10	Економічна система суспільства.	2
11,12	Капітал.	4
13,14	Промисловий капітал і прибуток.	4
15,16	Капітал сфери обігу.	4
17	Аграрні відносини і земельна рента.	2
18	Заробітна плата	2
19,20	Капіталістичне відтворення та його соціально-економічні наслідки.	4
21	Економічна система капіталізму на вищій стадії його розвитку.	2
22	Теорія і практика економічної системи соціалізму.	2
23	Змішана економічна система.	2
24	Перехідна економіка.	2
25	Світове господарство і основні тенденції його розвитку.	2
26	Міжнародні економічні відносини.	2
	ВСЬОГО:	52

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	Предмет і метод політичної економії.	2
2	Ринок як форма організації і регулювання товарного виробництва.	2
3	Економічна система суспільства	2
4	Промисловий капітал і прибуток.	2
5	Аграрні відносини і земельна рента	2
6	Заробітна плата	2
7	Капіталістичне відтворення та його соціально-економічні наслідки.	2
8	Економічна система капіталізму на вищій стадії його розвитку.	2
9	Змішана економічна система.	2
10	Світове господарство і основні тенденції його розвитку.	2
11	Міжнародні економічні відносини.	2
	ВСЬОГО:	22

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Лабораторні заняття не передбачені навчальним планом.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
	підготовка до аудиторних занять	31
	підготовка до контрольних заходів	10
	виконання курсового проекту або роботи	
	опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях:	5
	Історія виникнення та розвитку економічної науки	3
	Гроші та грошовий обіг	2

підготовка до екзамену	30
ВСЬОГО:	76

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Основними методами контролю є усний, письмовий, тестовий і практична перевірка.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

З дисципліни «Політекономія» передбачено 2 змістові модулі. Форма кожного змістового модулю – письмова контрольна робота, яка здійснюється під час проведення навчальних занять в термін відповідно до робочого навчального плану і оцінюється з розрахунку 100 балів.

Критерії оцінки змістового модулю 1. Політична економія як наука. Форми і системи суспільного виробництва. Економічна система класичного капіталізму.

Структура кожного завдання контрольної роботи складається з 4 типів питань.

1 – теоретичне питання. Оцінюється у 30 балів;

2 – 5 питань на засвоєння економічних термінів та понять. Оцінюються у 20 балів.

3 – 5 тестів. Оцінюються у 20 балів.

4 - задача. Оцінюються у 20 балів.

Максимальну оцінку 30 балів за теоретичне питання студент отримує, якщо дав повну, правильну і обґрунтовану відповідь, самостійно зробив узагальнення та висновки.

21-29 балів студент отримує за відповідь на теоретичне питання, якщо в основному розкрив його зміст, але окремі аспекти не знайшли свого відображення, відсутня системність знання матеріалу курсу, висновки з питання, яке розглядається.

Якщо студент у відповідях на теоретичне питання не розкриває повністю його зміст, припускається помилок, він отримує 11-20 балів.

1-10 балів студент отримує, якщо висвітлює окремі фрагменти, які не пов'язані між собою.

Студент отримує 0 балів, якщо теоретичне питання не розкрито, відповідь неправильна, студент не має чіткого уявлення про дисципліну.

Максимальну оцінку 20 балів студент отримує у відповідях на друге та третє питання. Кожне з п'яти питань оцінюється у 4 бали.

Задача, яка розв'язана повністю і відповідь правильна оцінюється у 20 балів. Якщо визначено хід розв'язання, допущено незначну помилку у розрахунках, студент отримує 15-19 балів. Якщо визначено хід розв'язання, але не зроблено розрахунку – 5-14 балів. Якщо задача розв'язана неправильно, студент отримує 0 балів.

Критерії оцінки змістового модулю 2. Економічна система класичного капіталізму. Еволюція сучасних економічних систем. Закономірності розвитку світового господарства.

Структура кожного завдання контрольної роботи складається з 4 типів питань.

1 – теоретичне питання. Оцінюється у 30 балів;

2 – 5 питань на засвоєння економічних термінів та понять. Оцінюються у 20 балів.

3 – 5 тестів. Оцінюються у 20 балів.

4 - задача. Оцінюються у 20 балів.

Максимальну оцінку 30 балів за теоретичне питання студент отримує, якщо дав повну, правильну і обґрунтовану відповідь, самостійно зробив узагальнення та висновки.

21-29 балів студент отримує за відповідь на теоретичне питання, якщо в основному розкрив його зміст, але окремі аспекти не знайшли свого відображення, відсутня системність знання матеріалу курсу, висновки з питання, яке розглядається.

Якщо студент у відповідях на теоретичне питання не розкриває повністю його зміст, припускається помилок, він отримує 11-20 балів.

1-10 балів студент отримує, якщо висвітлює окремі фрагменти, які не пов'язані між собою.

Студент отримує 0 балів, якщо теоретичне питання не розкрито, відповідь неправильна, студент не має чіткого уявлення про дисципліну.

Максимальну оцінку 20 балів студент отримує у відповідях на друге та третє питання. Кожне з п'яти питань оцінюється у 4 бали.

Задача, яка розв'язана повністю і відповідь правильна оцінюється у 20 балів. Якщо визначено хід розв'язання, допущено незначну помилку у розрахунках, студент отримує 15-19 балів. Якщо визначено хід розв'язання, але не зроблено розрахунку – 5-14 балів. Якщо задача розв'язана неправильно, студент отримує 0 балів.

Критерії екзаменаційної оцінки

Екзаменаційна оцінка виставляється з розрахунку 100 балів за виконання екзаменаційної письмової роботи.

Структура екзаменаційного білету:

1. 2 теоретичних питання. Кожне оцінюється у 40 балів (разом 80 балів).
2. 10 тестів. Оцінюються у 20 балів (1 тест – 2 бали).

40 балів за теоретичне питання студент отримує, якщо дав повну, правильну і обґрунтовану відповідь, самостійно зробив узагальнення та висновки.

21-39 балів студент отримує за відповідь на теоретичне питання, якщо в основному розкрив його зміст, але окремі аспекти не знайшли свого відображення, відсутня системність, знання матеріалу курсу. Відсутні висновки з питання, яке розглядається.

Якщо студент у відповідях на теоретичних питаннях не розкриває повністю його зміст, припускається помилок, він отримує 11-20 балів.

1-10 балів за теоретичне питання студент отримує, якщо висвітлює окремі фрагменти питання, які не пов'язані між собою.

Студент отримує 0 балів, якщо теоретичне питання не розкрито, відповідь неправильна, студент не має чіткого уявлення про дисципліну.

Максимальну оцінку 20 балів на друге питання студент отримує у разі, якщо він правильно дав відповіді на усі тестові завдання. Кожне з завдань оцінюється у 2 бали.

Підсумкова оцінка з дисципліни розраховується як середньоарифметична від середньої оцінки змістових модулів 1 та 2 і екзаменаційної оцінки.

Порядок зарахування пропущених занять. Щоб відпрацювати пропущені лекції, обов'язково необхідно надати конспект лекції викладачеві під час поточних консультацій. Пропущені практичні заняття відпрацьовуються студентом у вигляді усного опитування. Пропущену або не виконану контрольну роботу необхідно написати у призначений викладачем час.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Політична економія: Навч. посібник/ За ред. К. Т. Кривенка.-К.: КНЕУ,2001.
2. Політична економія: Навчальний посібник/ За ред. Г.І. Башнянина і Є.С.Шевчук.- Львів: "Новий світ-2000", 2004.
3. Політична економія: Навчальний посібник/ За ред. В.О. Рибалкіна, В.Г. Бодрова.-К.: Академвидав, 2004.

4. Політична економія: Підручник/ За ред. Ніколенко Ю.В. – К.: Центр учбової літератури, 2009.
5. Старостенко Г.Г. Політична економія: Навч. посібник.-К.: Центр навчальної літератури, 2005.
6. Щетинін А.І. Політична економія. Підручник – К.: Центр учбової літератури, 2011.
7. Экономическая теория (политэкономика): учебник/ Под ред. В. И. Видяпина, Г. П. Журавлевой. - М.: Инфра-М, 1997.
8. Економічна теорія: Політекономія: Підручник / за ред. В.Д.Базилевича. – К.: Знання – Прес, 2007

Допоміжна

1. Аникин А.В. Юность науки.- М: Политиздат, 1979.
2. Балакоев В.З. Общая экономическая теория. Учебное пособие.- Новосибирск: ООО «Издательство ЮКЭА», 1998.
3. Білецька Л.В., Білецький О.В., Савич В.І. Економічна теорія: Політекономія. Мікроекономіка. Макроекономіка: Навчальний посібник.-К.: Центр навчальної літератури, 2005.
4. Блауг М. Экономическая мысль в ретроспективе. – М : Дело, 1994.
5. Брагинский С. В., Певзнер Я. А. Политическая экономия: дискуссионные проблемы, пути обновления. М.: Мысль, 1991.
6. Бузгалин А.В. Переходная экономика: курс лекций по политической экономии. М.: Таурис, Проскерус, 1994.
7. Гальчинський А.С., Єщенко П.С., Палкін Ю. І. Основи економічної теорії: Підручник.-К.: Вища шк., 1995.
8. Долан Э.Дж. , Линдсей Д.Е., Микроэкономика.- СПб, Окрестр: Литера плюс, 1974.
9. Долан Э.Дж., Линдсей Д.Е. Макроекономика.- СПб Окрестр: Литера плюс, 1994.
10. Економічна теорія: Підручник / За ред.. В.М. Тарасевича.-Київ: Центр навчальної літератури, 2006.
11. Задоя А., Петруня Ю., Основы экономики: Учебное пособие. – К.: Вища шк. – Знання, 1988.
12. Кейнс ДЖ. М. Общая теория занятости, процента и денег. Антология экономической классики. В 2-х томах М.: Эконов, 1993.
13. Козаков А.П., Минаева Н.В. Экономика: Курс лекций. Упражнения, тесты. Трейнинг. – М.: изд-во ЦИПККАП, 1996.
14. Курс экономики: Учебник / Под ред. Б.А. Райзберга.- М.: Инфра – М., 1997.
15. Курс экономической теории. Общие основы экономической теории, микроэкономика, макроэкономика, переходная экономика: учебное пособие/ Под ред. А.В.Сидоровича.- М. : МГУ, изд-во, «Дис», 1997.
16. Курс экономической теории: Учебное пособие / Под ред. Чепурина М.Н., Киселевой Е.А.- Киров, Изд-во «АСА», 1996.
17. Ламперт Х. Социальная рыночная экономика. Германский путь.- М.: Дело, 1993.
18. Леонтьев В. Экономические эссе. Теории, исследования, факты и политика.- М.: Политиздат, 1990.
19. Макконнелл К.Р., Брю С.Л. Экономика: принципы, проблемы и политика: В 2-х т.- М.: Республика, 1992.
20. Маркс К. Капитал. – М: Политиздат, 1961.-т. 1-3 (Маркс К., Энгельс Ф., Соч. 2-е изд.- т.23-25).
21. Маршалл А. Принципы экономической науки. Т.І,ІІ,ІІІ. М.: Прогресс, 1993.
22. Милль Дж.С. Основы политической экономии. Т. І,ІІ,ІІІ.- Прогресс, 1980.
23. Мостовая Е.Б. Основы экономической теории: курс лекций.- М: Инфра-М; Новосибирск НГАЭ и У, 1997.

24. **Мочерний С.В.** Політекономія: Підручник.-К.: Вікар, 2003.
25. **Мочерний С.В., Довбенко М.В.** Економічна теорія: Підручник.- К.: Академія, 2004.
26. **Пезенти А.** Очерки политической экономии капитализма. В 2 т.- М.: Прогресс, 1976.
27. **Петти В.** Трактат о налогах и сборах. Антология экономической классики: В 2-х т. М.: Эконом, 1993.
28. **Политическая экономия** / Под ред. В.В.Радаева.-М.: изд-во МГУ, 1993.
29. **Политэкономия** (история экономических учений, экономическая теория, мировая экономика): Учебник для вузов / Под ред. Д.В.Валового.-М.: ЗАО "Бизнес-школа", "Интел-Синтез", 1999.
30. **Рикардо Д.** Начала политической экономии и налогового обложения. Антология экономической классики: В 2-х т. М.: Эконом, 1993.
31. **Самуэльсон П.** Экономика: В2-х т. – М.: МГП Алгон, 1992.
32. **Смит А.** Исследования о природе и причинах богатства народов. Антология экономической классики: В 2-х т. М.: Эконом, 1993.
33. **Современная экономика** / Под ред. О.Ю.Мамедова.- Ростов н/д: Феникс, 1995.
34. **Стенлейк Дн.Ф.** Экономика для начинающих. – М.: Республика, 1994.
35. **Теоретическая экономика.** Политэкономия: Учебник для вузов/ под ред. Г.П. Журавлевой и Н.Н.Мильчаковой- М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 1997.
36. **Туган –Барановський М.І.** Політична економія: курс популярний.-К.: Наукова думка, 1994.
37. **Фишер С., Дорнбуш Р., Шмалензи Р.** Экономика.-М: Дело,1994.
38. **Хейне П.** Экономический образ мышления. – М.: Новости, 1991.
39. **Шніцер М.** Порівняння економічних систем / пер. з англ.- К.: Основи, 1997.
40. **Шумпетер И.** Капитализм, социализм и демократия. М.: Экономика 1995.
41. **Эклунд К.** Эффективная экономика- шведская модель: экономика для начинающих и не только для них... М.: Экономика, 1991.
42. **Экономика переходного периода** / Под ред. В.В. Бузгалина. – М.: Изд-во МГУ, 1995.
43. **Экономика: Учебник** / Под ред.А.С.Булатова.-М.:Изд-во БЕК, 1994.
44. **Экономическая теория: Учебник для вузов** / Под ред. А. И. Добрынина, Л.С. Тарасевича. – Санкт- Петербург, 1997.

12. INTERNET-РЕСУРСИ

1. Офіційний сайт Національного банку України: [електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України [електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
3. Міжнародний центр перспективних досліджень [Електронний ресурс]// Режим доступу: // www.leps.kiev.ua

Розробник (В.М. Хоменко)

(підпис)

Гарант освітньої програми (Г. В. Ползікова)

(підпис)

Силабус затверджено на засіданні кафедри економічної теорії та права
Протокол від «02» жовтня 2019 року № 3